

Sermaye Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılmasına, Bankalar Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesine ve 35 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun

(Resmî Gazete ile yayımı : 13.5.1992 Sayı : 21227)

Kanun No.
3794

Kabul Tarihi
29.4.1992

MADDE 1. — 28.7.1981 tarihli, 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Sermaye piyasası araçları, bu araçların ihracı, halka arzı ve satışı, bunları ihraç veya halka arz edenler, bu Kanunun 40 ıncı maddesi çerçevesinde borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasalar, sermaye piyasası faaliyetleri, sermaye piyasası kurumları ve Sermaye Piyasası Kurulu bu Kanun hükümlerine tabidir. Ancak halka açık olmayan anonim ortaklıkların halka arzedilmeyen hisse senedi ihraçları bu Kanun kapsamı dışındadır.

MADDE 2. — 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 3 üncü maddesinin (b) ve (c) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve bu maddeye aşağıdaki (g), (h), (i) ve (j) bendleri eklenmiştir.

b) Sermaye Piyasası Araçları : Menkul kıymetler ve diğer sermaye piyasası araçlarıdır.

Menkul Kıymetler : Ortaklık veya alacaklılık sağlayan, belli bir meblağı temsil eden, yatırım aracı olarak kullanılan, dönemsel gelir getiren, misli nitelikte, seri halinde çıkarılan, ibareleri aynı olan ve şartları Kurulca belirlenen kıymetli evraktır.

Diğer Sermaye Piyasası Araçları : Menkul kıymetler dışında kalan ve şartları Kurulca belirlenen evraktır. Şu kadar ki, nükut ile çek, poliçe, bono ile mevduat sertifikaları bundan müstesnadır.

c) İhraç ve Halka Arz :

İhraç : Bu Kanunun uygulanmasında ihraç, sermaye piyasası araçlarının ihraççılar tarafından çıkarılıp, halka arzedilerek veya halka arzedilmeksizin satışdır.

Halka Arz : Sermaye piyasası araçlarının satın alınması için her türlü yoldan halka çağrıda bulunulmasını; halkın bir anonim ortaklığa katılmaya veya kurucu olmaya davet edilmesini; hisse senetlerinin borsalar veya teşkilatlanmış diğer piyasalarda devamlı işlem görmesini; bu Kanuna göre halka açık anonim ortaklıkların sermaye artırımları dolayısıyla paylarının veya hisse senetlerinin satışını ifade eder.

g) Halka Açık Anonim Ortaklık : Bu Kanunun uygulanmasında halka açık anonim ortaklık, hisse senetleri halka arzedilmiş olan veya halka arzedilmiş sayılan anonim ortaklıklardır.

h) İhraççı : Anonim ortaklıklar, mevzuata göre özelleştirme kapsamına alınanlar dahil kamu iktisadî teşebbüsleri, mahallî idareler ile bunlarla ilgili özel mevzuatları uyarınca faaliyet gösteren kuruluş, idare ve işletmelerdir.

i) Aracı Kuruluşlar : Aracı kurumlar ile bankaları ifade eder.

j) İlgili Bakan ve İlgili Bakanlık : Başbakan tarafından görevlendirilen Devlet Bakanı ve Devlet Bakanlığıdır.

3794

29.4.1992

MADDE 3. — 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun II nci Bölüm başlığı ve 4 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

BÖLÜM II

Sermaye Piyasası Araçlarının Kurul Kaydına Alınması, İhracı, Halka Arzı ve Satışı

Kurul Kaydına Alınma

Madde 4. — İhraç veya halka arz olunacak sermaye piyasası araçlarının Kurula kaydedilmesi zorunludur.

Genel ve katma bütçeli idareler ve T.C. Merkez Bankasınca ihraç olunacak sermaye piyasası araçlarının Kurula kaydedilmesi zorunlu değildir. Ancak bu ihraçlar hakkında Kurula bilgi verilir.

Sermayesi paylara bölünmüş komandit ortaklıkların hisse senetleri halka arz yoluyla satılamaz.

MADDE 4. — 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 5 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Kurula Başvuru ve İnceleme

Madde 5. — Kurula kayıt başvurusuna Kurulca belirlenecek bilgi ve belgeler eklenir.

Belgeler ve açıklamalardaki eksikliklerin Kurul tarafından belirlenecek bir sürede tamamlanması zorunludur. Noksanlıkları bu süre içinde tamamlanmayan başvurular düşer.

İncelemeler sonucunda açıklamaların yeterli olmadığı ve gerçeği dürüst bir biçimde yansıtmayarak halkın istismarına yol açacağı sonucuna varılırsa, gerekçe gösterilerek, başvuru konusu sermaye piyasası aracının Kurul kaydına alınmasından imtina edilebilir.

Başvurular en çok otuz gün içinde sonuçlandırılır. Eksikliklerin tamamlanması için verilen süreler hesaba katılmaz.

MADDE 5. — 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 6 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Halka Arzın Şekli

Madde 6. — Sermaye piyasası araçlarının halka arzında açıklanacak bilgiler izahnamede yer alır. İzahnamede bulunması gereken bilgiler Kurul tarafından belirlenir. Sermaye piyasası araçlarının Kurul kaydına alınmasından sonra izahname ticaret siciline tescil ve ilan edilir. Halkın sermaye piyasası araçlarını satın almaya daveti sirküler ile yapılır. Yayımlanacak sirküler ve ilanların esasları Kurul tarafından belirlenir.

İlanlar ve açıklamalar gerçeğe uymayan abartılmış veya yanıltıcı bilgileri içermeyeceği gibi Kurul kaydına alınmanın resmi bir teminat olarak yorumlanmasına yol açacak açık veya dolaylı bir ifade taşıyamaz. Kurul, yanıltıcı nitelikte gördüğü reklamları yasaklar.

MADDE 6. — 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 7 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Sermaye Piyasası Araçlarının Halka Satışı

Madde 7. — Sermaye piyasası araçlarının halka satışı izahnamede gösterilen esaslar ve belirlenen satış süresi dahilinde yapılır. Kurul, pay sahiplerinin ve yatırımcıların haklarını

korumak amacıyla, sermaye piyasası araçlarının halka arz veya satışının gerektiğinde satınalma taahhüdü ile birlikte aracı kuruluşlar aracılığıyla yapılmasını; sermaye artırımlarında kullanılmayan rüçhan haklarına tekabül eden payların, piyasa değerinin nominal değerinin üzerinde olması halinde, bunların primli fiyattan satılmasını isteyebilir.

İzahname ve sirküler, aracı kuruluşlar ile ihraççılar tarafından müştereken imzalanır. Bu belgelerde yer alan bilgilerin gerçeği dürüst bir biçimde yansıtmasından ihraççılar sorumludur. Ancak, kendilerinden beklenen özeni göstermeyen aracı kuruluşlara da zararın ihraççılara tazmin ettirilemeyen kısmı için müracaat edilir.

Halka arz yoluyla satılan hisse senedi bedellerinin tam olarak nakden ödenmesi şarttır. Kurul, satış süresi içinde satılamayan payların kendileri tarafından tamamen satın alınacağı ve bedellerinin ödeneceğinin kurucular, pay sahipleri veya aracı kuruluşlar arasından Kurulca belirlenenler tarafından ortaklığa karşı taahhüt edilmesini ister. Bu taahhüt, süre sonunda satılamayan payların kurucular, pay sahipleri veya aracı kuruluşlar tarafından satın alınıp bedellerinin nakden ödenmesini de kapsar.

Sermaye piyasası araçlarının satış esnasında alıcıya teslimi şarttır; ancak esas sermaye sistemini kabul etmiş anonim ortaklıklar, sermaye artırımının tescilini takip eden en geç otuz gün içinde hisse senetlerini alıcılara teslim ederler. Nama yazılı hisse senetleri için bu süre doksan gündür. Kayıtlı sermaye sistemini kabul etmiş anonim ortaklıklarda hisse senetlerinin satış esnasında alıcıya tesliminden itibaren pay sahipliği hakkı kazanılır ve bu halde Türk Ticaret Kanununun 395 inci maddesinin 3 üncü cümlesi ile 412 nci maddesi hükümleri uygulanmaz. Satış yapılan hisse senetleri dışındaki sermaye piyasası araçlarının satış sırasında alıcıya teslimi şarttır.

Kurul sermaye piyasası araçlarının halka satışında, küçük tasarruf sahiplerinin bunları almalarını kolaylaştırıcı, hak ve yararlarını koruyucu tedbirlerin alınmasını ortaklıktan ve satış yapanlardan isteyebilir. Kurul, halka arzlarda dağılımı en fazla sağlayacak ve dağıtımda küçük tasarruf sahiplerinin öncelikle satın almasını temin edecek düzenlemeler yapmaya yetkilidir.

MADDE 7. — 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 9 uncu maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Sermaye piyasası araçlarının halka arz yoluyla satışını yapan ihraççılar veya aracı kuruluşlar satış süresinin bitiminden itibaren altı iş günü içerisinde, satışın sonucu hakkında, Kurula bilgi vermekle yükümlüdürler.

MADDE 8. — 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 10 uncu maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İzahname ile halka açıklanan konulardaki değişikliklerin, ilgili ihraççılarca en geç on gün içinde Kurula bildirilmesi zorunludur.

MADDE 9. — 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun III üncü bölüm başlığı ile 11 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

BÖLÜM III

İhraççılara ve Halka Açık Anonim Ortaklıklara İlişkin Hükümler

Genel Olarak

Madde 11. — İhraççılar faaliyet ve niteliklerine uygun sermaye piyasası araçları ihracı suretiyle, ulusal ve uluslararası sermaye piyasalarından, fon toplayabilirler.

Pay sahibi sayısının 100'den fazla olduğu herhangi bir şekilde tespit olunan anonim ortaklıkların hisse senetleri halka arz olunmuş sayılır ve bu ortaklıklar, halka açık anonim ortaklık hükümlerine tabi olurlar.

Kurul, bu Kanuna tabi ihraççıların kaydını tutar. İhraççılar, sermaye piyasası araçlarının herhangi bir şekilde halka satıldığını öğrendikleri tarihten itibaren otuz gün içinde Kurula bildirmek zorundadırlar. Denetçiler, bu durumu öğrendikleri tarihte, ihraççının yönetim organına bildirmekle yükümlüdürler.

Bu madde kapsamına giren ihraççılardan, anonim ortaklık niteliğini haiz olmayanlar, sermaye piyasası araçlarını halka arz etmeyenler, aktif toplamı Kurulun belirleyeceği miktardan az olanlar veya diğer sermaye piyasası araçlarını ihraç veya halka arz edenler kurulca bu Kanuna tabi olmalarından kaynaklanan yükümlülüklerinden kısmen veya tamamen muaf tutulabilirler. İşbu muafiyet şartları ile ihraççıların Kurul kaydından çıkma veya çıkarılma esasları tebliğlerle belirlenir.

Kurulca belirlenecek esaslar dahilinde, ulusal veya uluslararası piyasalarda tedavülü kolaylaştırmak amacıyla, depo edilen menkul kıymetlerin verdiği hakları aynen sağlayan, onlara özdeş hamiline yazılı "depo edilen menkul kıymet sertifikaları" çıkarılabilir.

Nama yazılı olarak ihraç edilmiş olup da, borsalarda veya teşkilatlanmış diğer piyasalarda işlem gören hisse senetleri hakkında Türk Ticaret Kanununun 368 inci maddesi uygulanamaz.

MADDE 10. — 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 12 nci maddesinin 4 üncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir ve maddeye aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

Kayıtlı sermayeli ortaklıkların başlangıç sermayesinin Kurulca belirlenecek miktardan az olmaması ve unvanlarının kullanıldığı belgelerde çıkarılmış sermaye miktarının gösterilmesi zorunludur. Yeni pay alma hakkını kısıtlama yetkisi, pay sahipleri arasında eşitsizliğe yol açacak şekilde kullanılamaz.

Yönetim kurulunun dördüncü fıkrada belirtilen hususlara aykırı kararları aleyhine, yönetim kurulu üyeleri, denetçiler veya hakları ihlal edilen pay sahipleri, kararın ilanından itibaren 30 gün içinde anonim ortaklık merkezinin bulunduğu yer Ticaret Mahkemesinde iptal davası açabilirler. Bu halde, Türk Ticaret Kanununun genel kurul kararlarının iptaline ilişkin 382, 383 ve 384 üncü maddeleri hükümleri uygulanır. Yönetim kurulu, davanın açıldığını öğrendiği tarihten itibaren 10 gün içinde durumu Kurul'a bildirmekle yükümlüdür.

Bu madde uyarınca esas sözleşme ile tanınan yetki çerçevesinde yönetim kurulunca alınan kararlar, Kurul'un belirleyeceği usuller dairesinde ilan edilir.

Anonim ortaklıklar, Kurul'dan izin almak suretiyle kayıtlı sermaye sisteminden çıkabilecekleri gibi bu sisteme alınmada aranan nitelikleri yitirmeleri halinde, Kurul tarafından sistemden çıkartılırlar.

MADDE 11. — 2499 sayılı Kanunun 13 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Tahvil ve Diğer Borçlanma Senetleri İhracı

Madde 13. — Halka açık anonim ortaklıkların ihraç edebilecekleri tahvil ve sermaye piyasası aracı niteliğindeki diğer borçlanma senetlerinin toplam tutarı, Kurula gönderilen bağımsız denetimden geçmiş son malî tabloda yer alan çıkarılmış sermaye veya ödenmiş sermaye ile

genel kurulca onaylanan son malî tabloda görülen yedek akçelerin ve yeniden değerlendirme değer artış fonunun toplamından, varsa zararların indirilmesinden sonra kalan miktarı geçemez.

Mahallî idareler ve bunlarla ilgili özel mevzuatları uyarınca faaliyet gösteren kuruluş, idare ve işletmeler, mevzuata göre özelleştirme kapsamına alınanlar dahil kamu iktisadî teşebbüslerinin tahvil ve sermaye piyasası aracı niteliğindeki diğer borçlanma senedi ihraç limitleri Bakanlar Kurulunca belirlenir. Bu durumda, özel kanunlarda belirlenen limitler uygulanmaz.

Tahvil ve sermaye piyasası aracı niteliğindeki diğer borçlanma senetleri ihraç limitleri ile Türk Ticaret Kanununun 422 nci maddesinde tespit edilmiş olan anonim ortaklıkların çıkarabilecekleri tahvil miktarına dair sınırlar gerektiğinde Bakanlar Kurulunca genel olarak veya sektörler itibariyle artırılabilir.

Hazine garantisini ihtiva eden ihraçlarda, mevzuatta öngörülen ihraç limitlerine uyulmaz.

Çıkarılan tahvil ve sermaye piyasası aracı niteliğindeki diğer borçlanma senetleri tamamen satılmadıkça veya satılmayanlar iptal edilmedikçe, aynı türden yeni tahvil ve sermaye piyasası aracı niteliğindeki diğer borçlanma senetleri çıkarılamaz.

Tahvil ve sermaye piyasası aracı niteliğindeki diğer borçlanma senedi ihraç yetkisi, esas sözleşme ile yönetim kuruluna devredilebilir. Bu takdirde Türk Ticaret Kanununun 423 ve 424 üncü maddeleri uygulanmaz.

MADDE 12. — 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa 13 üncü maddeden sonra gelmek üzere aşağıdaki 13/A maddesi eklenmiştir.

Varlığa Dayalı Menkul Kıymetler

MADDE 13/A. — Alacaklar ve duran varlıklar karşılık gösterilerek “Varlığa Dayalı Menkul Kıymetler” ihraç edilebilir. Bunları ihraç edecek kuruluşlar, ihraç şartları, karşılık gösterilebilecek alacak ve varlık türleri, ihraç limiti, değerlendirme ilke ve esasları, nitelikleri Kurul tarafından çıkarılacak tebliğlerle düzenlenir.

Varlığa dayalı menkul kıymetlerin ihracında 13 üncü maddede belirtilen limitler uygulanmaz.

MADDE 13. — 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa 14 üncü maddeden sonra gelmek üzere aşağıdaki 14/A maddesi eklenmiştir.

Oydan Yoksun Paylar

MADDE 14/A. — Anonim ortaklıklar esas sözleşmelerinde hüküm bulunmak şartıyla, kâr payı imtiyazı sağlayarak, oy hakkından yoksun paylar ihraç edebilir ve bunları temsil eden hisse senetlerini halka arz edebilirler.

Oydan yoksun payların ihracı ve bunların sermaye içindeki oranı bu payları temsil eden hisse senetlerine kâr payı dağıtımında tanınacak imtiyazın mahiyeti ve oranı, senetlerin şekil, kapsam ve türü, kâr payı imtiyazı dışındaki pay sahipliği haklarında tanınabilecek diğer imtiyazlar ve bunların kullanım esasları ile bu senetlerin halka arz, satış şart ve usulleri Kurul tarafından belirlenir.

MADDE 14. — 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 15 inci maddesinin başlığı aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve bu maddeye ikinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

Temettü ve Bedelsiz Payların Dağıtım Esasları

Temettü hesap dönemi sonu itibariyle mevcut payların tümüne, bunların ihraç ve iktisap tarihleri dikkate alınmaksızın eşit olarak dağıtılır.

Halka açık anonim ortaklıkların sermaye artırımlarında, bedelsiz paylar artırım tarihindeki mevcut paylara dağıtılır.

MADDE 15. — 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 16 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Muhasebe, Malî Tablo ve Rapor Standartları, İlan, Bağımsız Denetleme

Madde 16. — İhraççılar ve sermaye piyasası kurumları, konsolide olanlar dahil kamuya açıklanacak veya gerektiğinde Kurulca istenecek malî tablo, rapor ve bilgileri tespit olunacak şekli ve esaslara, genel kabul görmüş muhasebe kavram, ilke ve standartlarına uymak suretiyle düzenlemekle yükümlüdürler.

İhraççılar ve sermaye piyasası kurumları düzenleyecekleri malî tablolardan Kurulca belirlenenleri daha önce kurulmuş ve bu Kanunun 22 nci maddesinin (d) bendi uyarınca kurulan bağımsız denetleme kuruluşlarına, bilgilerin doğruluk ve gerçeği dürüst bir biçimde yansıtmaya ilkesine uygunluğu bakımından inceleyerek bir rapor almak zorundadırlar.

Kurul, halka arzda, kayıtlı sermaye sistemine geçişte, bu Kanun kapsamındaki anonim ortaklık ve sermaye piyasası kurumlarının tasfiyesi, devri, birleşmesi ve nevi değiştirmelerinde bağımsız denetim raporu isteyebilir.

Bağımsız denetleme kuruluşları, denetledikleri malî tablo ve raporlara ilişkin olarak hazırladıkları raporlardaki yanlış ve yanıltıcı bilgi ve kanaatler nedeniyle doğabilecek zararlardan hukuken sorumludurlar.

Kurulca düzenlenmesi öngörülen malî tablo ve raporlar ile, bağımsız denetlemeye tabi olunması durumunda bağımsız denetim raporu Kurulca belirlenen usul ve esaslar dahilinde Kurula gönderilir ve kamuya duyurulur.

MADDE 16. — 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa 16 ncı maddeden sonra gelmek üzere aşağıdaki 16/A maddesi eklenmiştir.

Kamunun Aydınlatılmasında Özel Durumlar

MADDE 16/A. — Halka açık anonim ortaklıkların sermaye ve yönetiminde kontrolü sağlamak amacıyla pay sahiplerine çağrıda bulunarak, hisse senedi toplama girişiminde bulunulmasında veya genel kurullarda oy hakkını kullanmak için vekalet istenmesinde veya ortaklığın pay dağılımının önemli ölçüde değişmesi sonucunu veren, hisse senedi el değiştirmelerinde, sermaye artırımlarında, birleşme ve devirlerde, menkul kıymetlerin değerini etkileyebilecek önemli olay ve gelişmelerde Kurul, küçük pay sahiplerinin korunması ve kamunun aydınlatılmasını sağlamak amacıyla düzenlemeler yapar.

Hisse senetleri borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasalarda işlem gören anonim ortaklıkların yönetim kurulu üyeleri, genel müdür ve yardımcıları ile sermayenin % 10 veya daha fazlasına sahip ortakları, malik oldukları anonim ortaklıklara ait hisse senetleriyle ilgili olarak, Kurulun kamuyu aydınlatma açısından gerekli gördüğü bilgileri, belirlenecek şekil ve esaslar dahilinde Kurula ve ilgili borsalara ve teşkilatlanmış diğer piyasalara bildirmekle yükümlüdürler.

3794

29.4.1992

MADDE 17. — 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 19 uncu maddesinin 1 inci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Kurul Başkanlığı ve üyeliklerine atanacakların, yüksek öğrenim görmüş ve finans, iktisat, maliye, hukuk, bankacılık, işletmecilik ve mühendislik dallarından birinde veya birkaçında tecrübe sahibi olmaları ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinin (A) bendinin 1, 4, 5, 6 ve 7 numaralı fıkralarında belirtilen şartları taşımaları zorunludur.

MADDE 18. — 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 22 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Görev ve Yetkiler

Madde 22. — Sermaye Piyasası Kurulunun başlıca görev ve yetkileri şunlardır :

a) Bu Kanunun uygulanması açısından sermaye piyasası araçlarının, ihracını, halka arz ve satışının şartlarını düzenlemek ve denetlemek,

b) İhraç veya halka arz olunacak sermaye piyasası araçlarını Kurul kaydına almak ve kamu yararının gerektirdiği hallerde sermaye piyasası araçlarının halka arz ve satışını geçici olarak durdurmak,

c) İhraççıların alacaklarına ve duran varlıklarına dayalı olarak çıkaracakları varlığa dayalı menkul kıymetlerin şartlarını, ihraç ve halka arz esaslarını ve tabi olacakları sair hususları düzenlemek, gerektiğinde münhasıran varlığa dayalı menkul kıymet ihracı ile iştigal eden genel finans ortaklıkları ile risk sermayesi yatırım fonları, risk sermayesi yatırım ortaklıkları ve risk sermayesi yönetim şirketlerini denetlemek,

d) 1.6.1989 tarih ve 3568 sayılı Kanuna göre, denetlemeye yetkili olanların sermaye piyasasında bağımsız denetleme faaliyetlerinde bulunmak üzere oluşturacakları kuruluşlara ilişkin kuruluş şartlarını ve çalışma esaslarını, bu şartlara uyan sermaye piyasasında bağımsız denetlemeye yetkili kuruluşları listeler halinde ilan etmek,

e) Kanunun zamanında yeterli ve doğru olarak aydınlatılmasını sağlamak amacıyla, genel ve özel nitelikte kararlar almak ve her türlü malî tablo ve raporlar ile bunların bağımsız denetimlerinin, sermaye piyasası araçlarının halka arzında yayımlanacak izahname ve sirkülerin ve araçların değerini etkileyebilecek önemli bilgilerin kapsamını, standartlarını ve ilan esaslarını tespit ve bu konularda tebliğler yayımlamak,

f) Bu Kanuna tabi ihraççıların, 50 nci maddenin (a) bendi hükümleri çerçevesinde bankaların, sermaye piyasası kurumlarının ve borsalar ve teşkilatlanmış diğer piyasaların faaliyetlerinin bu Kanuna, Kurul yönetmelik, tebliğ ve kararlarına ve sermaye piyasaları ile ilgili diğer mevzuata uygunluğunu gerekli her türlü bilgi ve belgeyi isteyerek, izlemek ve denetlemek,

g) Sermaye Piyasasını ilgilendiren her türlü yayın, duyuru ve reklamları izlemek, yanıltıcı ilan ve reklamları yasaklamak,

h) Bu Kanun hükümleri gereğince kendisine tevdi edilen malî tablo ve raporları, bağımsız denetleme raporları ile diğer belgeleri incelemek, gerekli gördüğü hususlar hakkında ihraççı ve kurum denetçilerinden veya bağımsız denetçilerden ayrıca rapor istemek, elde ettiği sonuçları değerlendirerek, Kanunda belirtilen gerekli tedbirleri almak,

3794

29.4.1992

i) Halka açık anonim ortaklıkların genel kurullarında genel hükümler çerçevesinde ve kaleten oy kullanılmasına ilişkin esasları belirlemek,

j) Finansal göstergelere, sermaye piyasası araçlarına, mal ve kıymetli madenlere dayalı vadeli işlem sözleşmesi ile münhasıran bu sözleşmelerin işlem göreceği borsalarda çalışacak kurumların kuruluş, faaliyet ilke ve esasları ile yükümlülüklerini düzenlemek, izlemek ve denetlemek,

k) Menkul kıymetlerin geri alma veya satma taahhüdü ile alım ve satımını, ilgili sözleşmeleri ve bu sözleşmelere ilişkin piyasa işlem kurallarını düzenlemek ve bu işlemlerle ilgili faaliyet ilke ve esaslarını belirlemek,

l) Menkul kıymet ödünç alma ve verme işlemleri ile açığa satış işlemlerine ilişkin ilke ve esasları belirlemek ve Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı ile T.C. Merkez Bankasının görüşü alınmak suretiyle kredili menkul kıymet işlemleri ile ilgili düzenlemeler yapmak,

m) Dışarıda yerleşik kişilerin Türkiye'de sermaye piyasası araçlarının ihraç ve halka arzı konusunda ilgili mevzuat çerçevesinde gereken düzenlemeleri yapmak,

n) Sermaye piyasası araçlarının takası, saklanması veya kaydi değer haline getirilmesi ve derecelendirilmesini düzenlemek ve denetlemek,

o) Sermaye piyasasının gelişmesini teminen yeni sermaye piyasası kurumlarına ilişkin kuruluş, faaliyet, tasfiye ve sona erme esaslarını belirlemek ve bunları denetlemek,

p) İlgili Bakanca istenecek incelemeleri yapmak; çalışmalarını hakkında ilgili Bakanlara rapor vermek; sermaye piyasası ile ilgili mevzuat değişiklikleri hakkında önerilerde bulunmak.

MADDE 19. — 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 28 inci maddesinin (b) bendinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İhraççılar bu fona, Kurulca kayda alınan, satışı yapılacak sermaye piyasası araçlarının ihraç değerinin binde üçü tutarında ücret yatırmak zorundadırlar. Bu oran gerektiğinde Bakanlar Kurulunca azaltılabilir.

MADDE 20. — 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun V inci bölüm başlığı ve 30 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

BÖLÜM V

Sermaye Piyasası Faaliyetleri ve Sermaye Piyasası Kurumları

Sermaye Piyasası Faaliyetleri

Madde 30. — Bu Kanun kapsamına giren sermaye piyasası faaliyetleri;

a) Kurul kaydına alınacak sermaye piyasası araçlarının ihraç veya halka arz yoluyla satışına aracılık,

b) Daha önce ihraç edilmiş olan sermaye piyasası araçlarının aracılık amacıyla alım satımı,

c) Finansal göstergelere, sermaye piyasası araçlarına, mal ve kıymetli madenlere dayalı vadeli işlem sözleşmesi yapılmasına aracılık,

d) Menkul kıymetlerin geri alım veya satım taahhüdü ile alım satımı,

e) Yatırım danışmanlığı,

f) Portföy işletmeciliği veya yöneticiliğidir.

Aracılık, sermaye piyasası araçlarının 31 inci madde çerçevesinde yetkili kuruluşlar tarafından kendi nam ve hesabına, başkası nam ve hesabına, kendi namına başkası hesabına alım satımıdır. Vadeli işlem sözleşmelerinin yapılmasına aracılık da bu hüküm kapsamındadır.

MADDE 21. — 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 31 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Faaliyet İzni

Madde 31. — Sermaye piyasası faaliyetlerinde bulunacak kurumların, Kuruldan izin almaları zorunludur. Faaliyet ve aracılık türleri itibariyle başvuru ve izin esasları Kurulca düzenlenir. Sermaye piyasası kurumlarına bir veya birden fazla faaliyet ve aracılık türü için Kurulca izin verilebilir. 30 uncu maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde sayılan sermaye piyasası faaliyetleri münhasıran aracı kuruluşlarca yürütülür.

İzin verilen kuruluşlara, icra edecekleri sermaye piyasası faaliyetlerini gösteren Yetki Belgesi verilir. Yapılabilecek sermaye piyasası faaliyetleri ve aracılık türleri itibariyle yüklenilecek sorumluluğun azami sınırına ilişkin esaslar Kurulca düzenlenir.

Yetki Belgesi olmayanlar veya belgeleri iptal olunanlar, sermaye piyasası faaliyetlerinde bulunamayacakları gibi ticaret unvanlarında veya ilan ve reklamlarında bu faaliyetlerde buldukları intibabını yaratacak hiçbir kelime veya ibare kullanamazlar.

Sermaye piyasası kurumlarında, sermaye piyasası faaliyetlerini yürütmekle görevlendirilecek personelde aranacak asgari şartlar Kurulca belirlenir.

MADDE 22. — 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 32 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Sermaye Piyasası Kurumları

Madde 32. — Bu Kanuna göre faaliyette bulunabilecek “Sermaye Piyasası Kurumları” aşağıda gösterilmiştir :

- a) Aracı Kurumlar,
- b) Yatırım Ortaklıkları,
- c) Yatırım Fonları,
- d) Sermaye Piyasasında faaliyet göstermesine izin verilen diğer kurumlar.

MADDE 23. — 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 33 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Aracı Kurumların Kuruluş Şartları

Madde 33. — Aracı kurumların kuruluşlarına Kurulca izin verilebilmesi için,

- a) Anonim ortaklık şeklinde kurulmaları,
- b) Hisse senetlerinin tamamının nama yazılı olması,
- c) Hisse senetlerinin nakit karşılığı çıkarılması,
- d) Sermayelerinin Kurulca belirlenen miktardan az olmaması,
- e) Esas sözleşmelerinin bu Kanun hükümlerine uygun olması,
- f) Kurucularının müflis olmadığına veya yüz kırtarıcı bir suçtan dolayı hükümlülüklerinin bulunmadığının tespit edilmiş olması,

Gerekir.

3794

29.4.1992

MADDE 24. — 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 34 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Aracı Kurum ve Bankaların Faaliyet Şartları

Madde 34. — Aracı kurum ve bankaların faaliyet izni alabilmeleri için, 30 uncu maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde belirtilen faaliyetlerden en az birinde bulunmak üzere Kurula başvurmaları şarttır. Aracı kurum ve bankalar, Kurulca belirlenecek esaslar dahilinde, izin almak şartıyla, diğer sermaye piyasası faaliyetlerinde de bulunabilirler.

Borsada işlem yapacak aracı kurum ve bankaların ilgili Borsadan Borsa Üyelik Belgesi almaları zorunludur.

Aracı kurumların faaliyet ve merkez dışı örgütleri ile ilgili ilkeler Kurulca belirlenir. Merkez dışı faaliyette bulunacak aracı kurumlara Kurulca izin verilir.

MADDE 25. — 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 35 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yatırım Ortaklıklarının Faaliyetlerinin Kapsamı

Madde 35. — Yatırım ortaklıkları sermaye piyasası araçları, gayrimenkul, altın ve diğer kıymetli madenler portföylerini işletmek amacıyla kurulan anonim ortaklıklardır. Bu portföyler müstakilen bu unsurlardan oluşabileceği gibi, karma da olabilir.

Bu ortaklıkların kuruluş izni alabilmeleri için 30 uncu maddenin birinci fıkrasının (f) bendinde belirtilen portföy işletmeciliği faaliyetinde bulunmak üzere Kurula başvurmaları şarttır. Yatırım ortaklıklarının portföy işletmek dışında yapabilecekleri faaliyetler Kurulca düzenlenir.

MADDE 26. — 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 36 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yatırım Ortaklıklarının Kuruluş ve Faaliyet Şartları

Madde 36. — Yatırım ortaklıklarına kuruluş ve faaliyet izni verilebilmesi için;

- a) Kayıtlı sermayeli olarak anonim ortaklık şeklinde kurulmaları,
- b) Başlangıç sermayelerinin Kurulca belirlenen miktardan az olmaması,
- c) Hisse senetlerinin nakit karşılığı çıkarılması,
- d) Ticaret unvanlarında Yatırım Ortaklığı ibaresinin bulunması,
- e) Esas sözleşmelerinin bu Kanun hükümlerine uygun olması,
- f) Kurucularının müflis olmadığının veya yüz kızartıcı bir suçtan dolayı hükümlülüklerinin bulunmadığının tespit edilmiş olması,

Gerekir.

Yatırım ortaklıklarının, portföylerinde bulunduracakları kıymetler itibariyle türleri, değerlendirme esasları, portföy sınırlamaları, yönetim ilkeleri, kâr dağıtım esasları, saklama usul ve esasları, tabi olacakları yükümlülükler ve tasfiye ile sona ermelerine ilişkin esaslar Kurul tarafından belirlenir.

MADDE 27. — 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 37 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yatırım Fonları

Madde 37. — Bu Kanun hükümleri uyarınca halktan katılma belgeleri karşılığında toplanan paralarla, belge sahipleri hesabına, riskin dağıtılması ilkesi ve inanca dayalı mülkiyet esaslarına göre sermaye piyasası araçları, gayrimenkul, altın ve diğer kıymetli madenler portföyü işletmek amacıyla kurulan malvarlığına Yatırım Fonu adı verilir.

Fonun tüzel kişiliği yoktur; ancak malvarlığı kurucunun malvarlığından ayrıdır. Kurucu, fonu, yatırım fonu katılma belgesi sahiplerinin haklarını koruyacak şekilde temsil eder, yönetir veya yönetimini denetler. Fon varlığının korunması ve saklanması kurucu sorumludur. Kurucu ile katılma belgesi sahipleri arasındaki ilişkilere bu Kanunda ve ilgili mevzuatta hüküm bulunmayan hallerde Borçlar Kanununun Vekâlet Akdi hükümleri uygulanır.

Yatırım fonu ve yatırım ortaklığı portföylerinde bulunan taşınmazlarla, taşınmazda dayalı senetlerin tescil, şerh ve diğer tapu işlemlerinin yerine getirilmesine ilişkin esaslar, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'nün bağlı olduğu bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelikte belirlenir.

MADDE 28. — 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 38 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yatırım Fonları Kuruluş ve Faaliyet Şartları

Madde 38. — Yatırım Fonu kurmak için, kurucunun Yatırım Fonu içtüzüğünü hazırlayarak, bunun noterden tasdikli bir örneği ve Kurulca belirlenecek diğer belgelerle birlikte, Kurula izin için başvurması zorunludur. Banka ve sigorta şirketlerinin yatırım fonu kurmak üzere Kurula başvurmaları halinde Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın görüşü alınır.

Fon yönetimi ve saklama hizmetlerinin farklı kurumlarca yürütülmesine Kurul tarafından karar verilebilir.

Bankalar, sigorta şirketleri, aracı kurumlar, kanunlarında engel bulunmayan emekli ve yardım sandıkları ile 506 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesi uyarınca kurulmuş olan sandıklardan, Kurulun tebliğle belirleyeceği esaslara uyanlar Yatırım Fonu kurabilirler.

Kurul;

a) Fonun kuruluşu, fonun asgarî tutarı, fon türleri itibariyle portföylerde bulundurulabilecek kıymetleri ve portföy sınırlamaları, değerlendirme esasları, fon kârının tespiti ve dağıtımı ile fonun faaliyet ve yönetim ilkelerini, birleşmesini, sona ermesini ve tasfiyesini,

b) Fon içtüzüğünün, yönetim ve saklama sözleşmelerinin düzenlenmesini, kapsamını, değiştirilmesini, tescil ve ilanını, katılma belgelerinin değerini, ihraç ve geri satın alma fiyatlarının hesaplanmasına ve ilanına, alım satım ilkelerine ilişkin esasları,

Belirler.

Fon mal varlığı rehnedilemez, teminat gösterilemez ve üçüncü şahıslar tarafından haczedilemez.

Fon kurucusu veya yöneticisinin iflası veya tasfiyesi halinde Kurul gerekli tedbirleri almaya yetkilidir.

MADDE 29. — 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 39 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

3794

29.4.1992

Diğer Sermaye Piyasası Kurumları

Madde 39. — Sermaye piyasası araçlarının takas ve saklanması, derecelendirilmesi ve bunları ihraç eden ortaklık ve kuruluşlarla sermaye piyasası kurumlarının denetlenmesi ile uğraşan kuruluşlar; yatırım danışmanlığı, portföy yönetimi gibi sermaye piyasası faaliyetlerini yerine getiren şirketler ve ortaklık ve kuruluşlara ait alacakları temellük ederek münhasıran bu Kanunun 13/A maddesinde belirlenen varlığa dayalı menkul kıymetleri ihraç etmek amacıyla teşkil edilen genel finans ortaklıkları, ipotége dayalı menkul kıymetler merkezleridir.

MADDE 30. — 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 40 ıncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Borsalar ve Teşkilatlanmış Diğer Piyasalar

Madde 40. — Sermaye piyasası araçlarının işlem göreceği borsalar, özel kanunlarında yazılı esaslar çerçevesinde teşkilatlanarak, menkul kıymetlerin ve diğer sermaye piyasası araçlarının güven ve istikrar içinde, serbest rekabet şartları altında kolayca alınıp satılabilmesini sağlamak ve oluşan fiyatları tespit ve ilan etmekle yetkili olarak kurulan kamu tüzel kişiliğini haiz kurumlardır.

Borsalar özel bütçe ile idare olunur. Bütçe yılı takvim yılıdır. Bütçeleri ve personel kadroları yönetim kurullarının teklifi üzerine genel kurullarınca kesinleştirilir.

Kurul, sermaye piyasası araçlarının alım ve satımının yapıldığı diğer teşkilatlanmış piyasaların kuruluşuna ve bunların güven, açıklık ve kararlılık içinde faaliyet göstermesinin sağlanmasına ilişkin düzenlemeler yapmaya yetkilidir.

Kurul, borsaların ve sermaye piyasası araçlarının alım ve satımının yapıldığı teşkilatlanmış diğer piyasaların izleme ve denetim merciidir.

MADDE 31. — 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa 40 ıncı maddeden sonra gelmek üzere aşağıdaki 40/A maddesi eklenmiştir.

Kambiyo ve Kıymetli Madenler Borsaları

MADDE 40/A. — Kambiyo ve kıymetli madenlerle ilgili borsaları kurmaya, bunların çalışma esaslarını tespiti, bu borsalarda faaliyet gösterecek araçlarla ilgili esasları belirleyerek bu borsaların ve araçların izleme ve denetimi ile ilgili düzenlemeleri yapmaya ilgili Bakanlık yetkilidir.

MADDE 32. — 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 45 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Denetime Yetkililer

Madde 45. — Bu Kanun kapsamındaki ihraççılar, sermaye piyasası kurumları ve kişilerin bu Kanundan doğan işlem ve hesapları Kurulca görevlendirilecek Kurul uzmanları tarafından denetlenir. İlgili Bakan tarafından da gerektiğinde bu denetlemeler yaptırılabilir.

Denetimle görevlendirilenler, bu Kanun ve diğer kanunların sermaye piyasası ile ilgili hükümlerinin uygulanmasını ve her türlü sermaye piyasası işlemlerini birinci fıkrada belirtilen ortaklık, kuruluş, kişi ve kurumlar nezdinde denetlemeye, görevleriyle ilgili gerekli görecekları bilgi ve belgeleri istemeye, gerekli tutanakları düzenlemeye, bunların işlem ve hesaplarının Kanuna, işletme amaç ve ilkelerine uygunluğunu ve denetlenen ortaklık, kuruluş, kişi ve kurumlarla ilişkili diğer gerçek ve tüzel kişilerin işlem ve hesaplarını da Kanunun uygulanmasıyla sınırlı olarak incelemeye yetkilidirler.

3794

29.4.1992

Bu madde kapsamına giren ihraççılar, kişi ve kurumlar görevliler tarafından istenecek her türlü bilgiyi, işlem ve belgelerin örneklerini vermek ve durumu tespit eden tutanakları imzalamakla yükümlüdürler.

Bu madde uyarınca yapılacak tebligatlara, Teblihat Kanunu hükümleri uygulanır.

MADDE 33. — 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 46 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Tedbirler

Madde 46. — Kurul, bu Kanun uyarınca yaptığı izleme, inceleme ve denetlemeler sonucunda;

a) Kurula kayıt yükümlülüğü yerine getirilmeksizin yapılmış ihraç, halka arz ve satış işlemleriyle, izinsiz sermaye piyasası faaliyetlerinin durdurulması için gerekli her türlü tedbiri almaya; kayıt yükümlülüğüne uyulmaksızın yapılan halka arz ve satış sonucu satılan kısmın karşılığı ve satışı yapılacak senetler için Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 103 üncü maddesi uyarınca her türlü teminattan muaf olarak ihtiyati tedbir istemeye; her türlü hukukî ve cezaf sorumluluk saklı kalmak kaydıyla, izinsiz sermaye piyasası faaliyet ve işlemlerinin doğurduğu sonuçların iptali için tespit tarihlerinden itibaren üç ay, yukuu tarihlerinden itibaren bir yıl içinde dava açmaya,

b) 12 nci maddedeki esaslar çerçevesinde alınan yönetim kurulu kararları aleyhine, bu kararların ilanından itibaren otuz gün içinde ortaklık merkezinin bulunduğu yer ticaret mahkemesinde iptal davası açmaya ve bu kararların icrasının geri bırakılmasını istemeye,

c) Kanuna, esas sözleşme hükümlerine veya işletme maksat ve mevzuuna aykırı görülen durum ve işlemler ile sermayenin azalması veya kaybı halinde, Türk Ticaret Kanunu hükümleri saklı kalmak kaydıyla anonim ortaklıklardan, tedbir almasını ve öngörülen işlemleri yapmasını istemeye ve gerektiğinde bu halleri ilgili mercilere intikal ettirmeye,

d) 15 inci maddenin son fıkrasında belirtilen işlemlerde buldukları tespit edilen anonim ortaklıklardan, denetleme sonuçlarının Kurul tarafından belirlenecek şekil ve esaslar dahilinde ortaklara duyurulmasını istemeye,

e) Mevzuat uyarınca açıklanması gerekirken açıklanmamış bilgileri ve mevzuata aykırılıkları, masrafi ilgili anonim ortaklık, kişi, kuruluş veya sermaye piyasası kurumlarından tahsil edilmek üzere kamuoyuna duyurmaya,

f) Kurulca denetlemeyle görevlendirilenler tarafından istenecek defter, evrak, dosya, kayıt ve diğer belgelerin ibraz veya teslim edilmemesi halinde, gerektiğinde mahkemeye başvurarak, bunların ibraz veya tesliminin sağlanmasını talep etmeye,

g) Sermaye piyasası kurumlarının mevzuat, esas sözleşme ve içtüzük hükümlerine aykırı faaliyetlerinin tespit edilmesi halinde, ilgililerden, aykırılıkların giderilmesini ve kanuna, işletme amaç ve ilkelerine uygunluğun sağlanmasını istemeye; aykırılıkların giderilmemesi veya giderilemeyecek aykırılıkların tespit edilmesi durumunda, gerekli her türlü tedbiri almaya ve bu kurumların yetkilerini kaldırmaya,

h) Sermaye piyasası kurumlarının, malî yapılarının ciddî surette zayıflamakta olduğunu yapılan denetimler sonucunda tespiti halinde, verilecek uygun bir süre içinde, malî

durumlarının güçlendirilmesini istemeye; verilen süre içinde, bu kurumlar tarafından gerekli tedbirlerin alınmadığı veya malî durumlarının taahhütlerini karşılayamayacak kadar zayıflamış olduğu tespit edildiği takdirde, kurumların yetkilerini kaldırmaya; bu tedbirlerden netice alınmadığı takdirde tasfiyelerini ve gerektiğinde iflaslarını istemeye,

Yetkilidir.

MADDE 34. — 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 47 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Cezai Sorumluluk

Madde 47. — Diğer kanunlara göre daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde :

A) 1. Sermaye piyasası araçlarının değerini etkileyebilecek, henüz kamuya açıklanmamış bilgileri kendisine veya üçüncü kişilere menfaat sağlamak amacıyla kullanarak sermaye piyasasında işlem yapanlar arasındaki fırsat eşitliğini bozacak şekilde mameleki yarar sağlamak veya bir zararı bertaraf etmek, içerden öğrenenlerin ticaretidir. Bu fiili işleyen 11 inci madde kapsamındaki ihraççılarla, sermaye piyasası kurumlarının veya bunlara bağlı veya bunlara hakim işletmelerin yönetim kurulu başkan ve üyeleri, yöneticileri, denetçileri, diğer personeli ve bunların dışında meslekleri veya görevlerini ifa etmeleri sırasında bilgi sahibi olabilecek durumdaki kişilerle, bunlarla temasları nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak bilgi sahibi olabilecek durumundaki kişiler,

2. Yapay olarak, sermaye piyasası araçlarının, arz ve talebini etkilemek, aktif bir piyasanın varlığı izlenimini uyandırmak, fiyatlarını aynı seviyede tutmak, artırmak veya azaltmak amacıyla alım ve satımını yapan gerçek kişilerle, tüzel kişilerin yetkililerini ve bunlarla birlikte hareket edenler,

3. Sermaye piyasası araçlarının değerini etkileyebilecek, yalan, yanlış, yanıltıcı, mesnetsiz bilgi veren; haber yayan; yorum yapan ya da açıklamakla yükümlü oldukları bilgileri açıklamayan gerçek kişilerle, tüzel kişilerin yetkilileri ve bunlarla birlikte hareket edenler,

4. 4 üncü maddenin birinci ve üçüncü fıkralarına aykırı hareket edenlerle, sermaye piyasasında izinsiz olarak faaliyette bulunan veya yetki belgelerini iptal olduğu veya faaliyetleri geçici olarak durdurulduğu halde faaliyetlerine devam eden gerçek kişilerle, tüzel kişilerin yetkilileri,

Fiilin mahiyet ve önemine göre birlikte veya ayrı ayrı hükmolunmak üzere 1 yıldan 3 yıla kadar hapis ve 500 Milyon liradan 1 Milyar liraya kadar ağır para cezası ile;

B) 1. Bu Kanuna göre Kurul veya Kurul tarafından görevlendirilenlerce istenecek bilgileri vermeyen veya eksik veya gerçeğe aykırı olarak verenlerle; defter ve belgeleri bu görevlilere ibraz etmeyen, saklayan, yok eden veya bunların görevlerini yapmalarını engelleyenler,

2. Gerçeğe aykırı bağımsız denetleme raporu düzenleyenler ve bu raporun düzenlenmesini sağlayanlar,

3. Sermaye piyasasında izinsiz olarak faaliyette bulunduğu, Yetki Belgeleri iptal olduğu veya faaliyetleri geçici olarak durdurulduğu halde ticaret unvanlarında, ilan veya reklamlarında sermaye piyasasında faaliyette buldukları intibahı yaratacak kelime veya ibare kullandıkları takdirde, ilgili gerçek kişilerle tüzel kişilerin yetkilileri,

3794

29.4.1992

4. 6 ncı maddenin ikinci fıkrası, 7, 9, 10, 11, 12 nci maddeleri, 13 üncü maddenin beşinci fıkrası, 14 üncü maddenin üçüncü fıkrası, 15, 16, 16/A maddeleri, 25 inci maddenin (a) bendi, 28 inci maddenin (b) bendi, 34 üncü madde, 38 inci madde, 45 inci maddenin üçüncü fıkrasına aykırı hareket edenler,

5. Bu Kanunda yazılı yetkilere dayanılarak Kurul tarafından çıkarılacak yönetmelik ve tebliğlere, düzenlenen standart ve formlara, alınan genel ve özel nitelikteki kararlara aykırı hareket edenler,

100 Milyon liradan 500 Milyon liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılırlar.

Birinci fıkranın (A) ve (B) bendleri uyarınca verilecek ağır para cezaları üst sınırla bağlı olmaksızın suçun işlenmesi suretiyle temin edilen menfaatin üç katından az olamaz.

Bu maddede öngörülen cezaların verilmesini gerektiren fiillerin tekrarı halinde, verilen cezalar yarı oranında artırılarak hükmolunur. Cezaların artırılabilmesi için daha önce verilen cezanın infazı şartı aranmaz.

MADDE 35. — 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 48 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Cezaların Artırılması

Madde 48. — Bu Kanun kapsamındaki ihraççılarla sermaye piyasası kurumlarının yönetim kurulu üyeleri, denetçileri, müdür ve diğer personeli ve yatırım fonu temsilcileri ile sorumlularının ortaklığın, kuruluşun veya fonun paraları ve diğer malları ile sermaye piyasası araçları, defter, evrak, dosya, kayıt ve diğer belgeleri üzerinde işledikleri suçların genel hükümlere göre belirlenen cezaları yarı oranında artırılarak hükmolunur.

MADDE 36. — 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 49 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Usul Hükümleri

Madde 49. — 47 nci maddede yazılı suçlardan dolayı kovuşturma yapılması, Kurul tarafından Cumhuriyet Savcılığına yazılı başvuruda bulunulmasına bağlıdır. Bu başvuru ile Kurul aynı zamanda müdahil sıfatını kazanır.

Bu Kanuna aykırı fiillerin işlendiğine dair bilgi edinen Cumhuriyet Savcıları, Kurulu haberdar ederek durumun incelenmesini isteyebilirler.

Cumhuriyet Savcıları kovuşturmayaya mahal olmadığına karar verirlerse, Kurul kendisine tebliğ edilecek bu kararlara karşı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununa göre itiraza yetkilidir.

Bu Kanunda yazılı suçlarla ilgili davalar mahkemelerce acele işlerden sayılır ve öncelikle karara bağlanır.

MADDE 37. — 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 50 nci maddesinin (a) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

a) Kendi menkul kıymetlerini halka arz eden bankalar ile (V.) bölümde öngörülen faaliyetlerde bulunan bankalar, bunlarla sınırlı olarak bu Kanun hükümlerine tabi olurlar. Ancak Kanun hükümleri, ortak sayısı bakımından bankalar hakkında uygulanmaz.

Sermaye piyasası faaliyetlerinde bulunan bankalar için gereken asgarî fon miktarı, muhasebe, kayıt ve belge düzeni gibi hususlar Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın uygun görüşü alınarak Kurul tarafından çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir.

3794

29.4.1992

Hisse senetleri halka arz yoluyla satılan bankaların dağıtacakları temettü ile yeniden değerlendirme artış fonunun kullanımına ilişkin esasları belirlemeye ilgili oldukları Bakanlık yetkilidir.

Bankalar ve sigorta şirketleri kuruluş, denetim, gözetim, muhasebe, malî tablo ve rapor standartları konularında kendi özel kanunlarındaki hükümlere tabidir.

MADDE 38. — 3182 sayılı Bankalar Kanununun 13 üncü maddesinin iki numaralı fıkrasının ikinci bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Kabul edilen para karşılığında mevduat hesap cüzdanı yerine adî veya ticarî senetler veya makbuz verilmesi durumu değiştirmez.

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu Kanunun, sermaye piyasası araçlarını kayda almaya ilişkin hükümleri, Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra yapılacak ihraç ve halka arz başvurularında uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce Kurul'dan (A) serisi Borsa Bankerliği Belgesi alan aracı kurumların, Kanun'un 30 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde; (B) serisi Borsa Bankerliği Belgesi alan aracı kurumların ise aynı fıkranın (b) bendinde düzenlenen faaliyetlerde bulunma ve borsa üyelik hakları saklıdır. Ancak bu aracı kurumlar sahip oldukları borsa bankerliği belgelerini; bu Kanunun yürürlüğü tarihinden itibaren 6 ay içinde Kurul'a başvurarak, yetki belgeleriyle değiştirmek zorundadırlar.

Yürürlükten Kaldırılan Hükümler

MADDE 39. — a) 28.7.1981 tarih ve 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 8, 41, 42, 43, 44 üncü maddeleriyle geçici 1, geçici 2 nci maddenin ikinci ve üçüncü fıkraları, geçici, 3, 4 ve 5 inci maddeleri,

b) Ödeme Güçlüğü İçinde Bulunan Bankerlerin İşlemleri Hakkında 14.1.1982 tarih ve 35 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye 13.9.1982 tarih ve 45 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile Eklenen ek 28, 29, 30 ve 34 üncü maddeleri,

Yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 40. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 41. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
9	63	35
	67	320
10	70	14:51,59:60,96:100

I - Gerekçeli 64 S. Sayılı Basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisininin 70 inci Birleşim tutanağına bağlıdır.

II - Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisininin Plan ve Bütçe Komisyonu görüşmüştür.

III - Esas No. : 1/377